

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
 Egész évre — — — 20 kor. | Negyed évre — — — 5 kor.
 Fél évre — — — 10 | Egyes szám ára — — — 40 fill.
 Nyilttér soronként 3 kor.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: HJ. Szántó Károly.
 Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
 Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza. Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

A fehérhátú bankjegyek beváltása.

A nagyszabeni „Ujvilág” írja: Mint értesülünk, az erdélyi pénzügyintézetek a kormányzótanács beleegyezésével elhatározták, hogy az Osztrák-Magyar Bank által kibocsátott és a forgalomból elvont 25 és 200 K-ás bankjegyeket beváltják forgalomképes bankjegyekre.

A kormányzótanács engedélyével a beváltás Erdélyben, Bánátban és Magyarország románlakta területein a katonai hatóságok ellenőrzése mellett fog megtörténni. A beváltás határideje 1919. július 15-től 25-ig tart bármely pénzügyintézetnél, 26-tól augusztus 2-ig csak alaposan megokolt esetekben és Kolozsvárt csupán az alábbi intézeteknél lehetséges: Vatra, Economul és Kolozsvári Kereskedelmi Bank.

A bankjegyek beszolgáltatásának módja a következő: A benyújtó tulajdonos nevét ráírja a bankjegy fehér hátára. Kimutatást mellékel, amelyben feltünteti az átadó vezeték- és keresztnevét, a bankjegyek darabszámát, a pénznemet, a 25 és 200 koronások számát, a bankjegyek teljes összegét és írásbeli kijelentést tesz, hogy a beváltás saját veszélyére történik, a bankjegyek a bemutató tulajdonát képezik, vagy megbízás esetén a megbízó nevét, foglalkozását és lakását.

A beváltó pénzügyintézet elismervényt ad a bankjegyek átvételéről, amelyet néhány hét múlva be kell mutatni és ekkor az illető pénzügyintézet lepecsételt, forgalomképes pénzt ad vissza. Megrongált pénzt is beváltanak.

A felmerülő költségek fedezésére az első turnusban két százalék levonást eszközölnek, a második beváltási időszakban pedig három százalék a levonás.

Az átvett bankjegyeket forgalomképesekkel való kicserélés céljából a pénzügyintézetek Bécsbe küldik és az így kapott bankjegyeket a megfelelő lepecsételési százalék levonásával lepecsételtten adják át a közönségnek.

A II-ik kiadása 20 K-ás és a 10.000 K-ás bankjegyekre a beváltás nem vonatkozik, mert a kormányzótanács rendeletére ezen bankjegyek lebélyegzés után ugyis forgalomképesek.

A lakás-higiénéről.

Irta: Molnár M. Lajos.

A kényelmes, tiszta lakás lényegesen boflyásolja az ember egészségét. Csak az egészséges otthon biztosít kellémes családi életet és semmi sem enged oly tág teret a betegségek kifejlődésére, mint a nedves, piszkos vagy szűk lakás. Aki saját magát vagy hozzátartozóit egészségesnek szereti tudni, annak gondoskodnia kell arról, hogy lakása minden tekintetben megfeleljen a higiéniai követelményeknek. Nem szabad tulásba vinni a takarékoskosságot, mikor az egészségről van szó, mert amennyivel többbe kerül a kényelmes, jó lakás, annyi orvosi honoráriumot és orvos-

ságot takarítunk meg. Inkább az apró-cseprő, felesleges kiadások redukálására törekedjünk, mintsem a lakbéren hozzuk be a kiadási többletet. Egészségesnek nevezhető az a lakás, amely terjedelmes, száraz, világos, kényelmes, tiszta és amelyben fürdőszoba és klozet van.

Lakásunk megválasztásánál főként arra kell gondot fordítanunk, hogy a szobalevegő ne legyen nedves és a falak teljesen szárazak legyenek. Ujjonnan épült házak nem teljesen kiszáradt lakásaitól óva intjük a közönséget. Bérleljünk lehetőleg szabad térre vagy széles utcára nyíló lakást, de ha ez nem volna kereszthívható, a szűk utcákban a minél magasabban fekvő lakásokat részesítsük előnybe. Kerüljük a gyárak és ipartelepek közelében fekvő városrészeket, melyeknek füstös és büdös levegője nagyon egészségtelen. Igen célszerű az olyan házban lévő lakás, amelynek kertje vagy tágas udvara van. A hálószoba délnek, délkeletnek vagy délnyugatnak fekszen és ablakai szabad területre nyiljanak.

A lakás alapos kiszellőztetése csak az esetben lehetséges, ha az ablakok különböző irányba nyílnak. Tulságosan vékony falak könnyen átengedik a hideget és meleget. Ez különösen a nagyon magasan fekvő lakások hátránya. Ez esetben célszerű faltakarókat használnunk. A falak tisztaságára is nagy gondot kell fordítanunk. Időről-időre tüzetesen meg kell vizsgálnunk azokat, hogy nem fészkeltek-e be magukat a hasadékokba rovarok és férgek. A padló legyen egyenletes és repedés nélküli. Puhafa-padlók hamar tönkremennek, legpraktikusabbak a keményfa-parquetek.

Ha a lakásban nem volna külön vízvezeték és közös vízvezetékre vagy házikutra volnánk utalva, ügyeljünk arra, hogy az mindenkor tiszta, fedett és a klozettől kellő távolságban legyen. Előnybe részesítendő az olyan lakás, melynek külön klosetje van. A lakás összes szobái legyenek fűthetők. Vizsgáljuk meg a kibérlés előtt azt is, hogy a fűző- és fűtőkályhák jó állapotban vannak-e? Legelőnyösebb és legjobb a gáz- vagy villanyvilágítás. A lakás több szobából és külön konyhából álljon. Ha csak lehet, ki kell kerülni azt, hogy ott aludjunk, ahol napközben tartózkodtunk, vagy főztünk. Idősebb gyermekek aludjanak a szülőktől elkülönítve és nemek szerint elválasztva. Minden alvóra a rendes szobamagasságot véve alapul 4 négyszögmeternyi helyet számítsunk. Szükséges ezeken kívül a külön mosókonyháról, külön padlásról, pincéről és éléskamráról való gondoskodás is. Az itt elmondottakat a lakás kibérlésénél kell figyelembe vennünk. A lakás használatánál és rendben tartásánál a következőkre fordítsunk különösen gondot.

A butorok kellő elhelyezése sokkal fontosabb dolog, sem mint hinnénk. Sok lakás csak azért látszik szűknek és kényelmetlennek, mert túl van tömve butorral, melyek rosszul vannak elhelyezve. A szükségesnél több butor nemcsak felesleges és izléstelen,

de egészségtelen is. Rendkívül helytelen dolog ágyrajárokat albérletbe fogadni. Ezt nem mindenkor a gazdasági kényszer folytán teszi egyes családok, hanem a tulásba vitt takarékoskossági szempontból. Ez a szokás igen sokszor veszedelmes következményeket vonhat maga után, amennyiben az ágyrajáró betegséget vihet a családba vagy annak erkölcsét megromthatja. Külön szobák kiadásánál kisebb az esetleges veszedelmek esélye, de itt meg az a baj, hogy rendszerint a legkényelmesebb és legjobb szobákat adjuk ki, míg a család a szűkebb szobákba szorul össze.

A lakásnak butorral való túltömése — mint fentebb említettem, — egészségtelen, rossz szokás. Ezáltal nemcsak a levegőteret kisebitjük, de korlátozzuk a kellő mozgás lehetőségét is. Különösen pedig a hálószobákba tegyünk csak annyi butort, amennyi éppen szükséges, kerüljük a porfogó dolgokat, mint pl. függönyöket, szőnyegeteket stb. és lehetőleg vigyük keresztül, hogy minden személy külön ágyban aludjék. Az egészségre különösen fontos a lakás alapos szellőztetése. Minél szűkebb a lakás, annál szükségesebb a gyakori szellőzés, ami az ablakok többszöri nyitvatartása által érhető el. Nem kell félni a huzattól és a beáramló friss levegőtől, mert a romlott levegő sokkal egészségtelenebb. Télen elegendő egy ablakszárny 2—3 percig tartó kinyitása, míg nyáron éjjel-nappal tartuk nyitva ablakainkat. Még télen is jó, ha éjszakán át egy kis ablaknyíláson keresztül friss levegőt engedünk hálószobánkba, ami nem árthat meg, ha jól betakarózzunk. Fűtetlen hálószobában aludni — ha a szoba fűtött helyiség mellett fekszik — egészséges dolog, mert a hideg kevésbé árt, mint a túlfűtöttség.

Jó ideig tartó szellőztetésre van szükség a konyhának főzés után. Amíg főzünk, az ablakot mindig egy kissé nyitva hagyhatjuk. A téli fűtés összekötve a szellőztetéssel a leg-hathatósabb eszköz a lakásnedvesség ellen. Az egészséges szobalevegő lelemibb követelménye: a tisztaság. A tiszta test, a tiszta fehérnemű, tiszta ruházat és tiszta lakás nem lehetnek meg egymás nélkül. És tisztaság nélkül viszont nincsen egészség. Felső testünket mossuk meg naponta és fürdőjünk hetenként legalább egyszer, télen és nyáron egyaránt. Változtassuk sűrűn az ágyneműeket. Ruháinkra fordítsunk gondot és átázott ruhát vagy cipőt ne szárítsunk a szobákban.

Minden szobában helyezzünk el higiénikus köpöcsészéket, nem fűrészpórral vagy homokkal teitve, hanem vízzel. Szűk lakásban ne tartsunk állatokat, különösen pedig ne galambokat, madarakat, házinylakokat stb. és macskát vagy kutyát is csak abban az esetben, ha tiszták. Konyhahulladékokat, ételmaradékokat azonnal küszöböljünk ki a lakásból és az edényeket tartsuk mindig tisztán. Moly és káros porképződés ellen a legjobb védekezés, ha kevés szőnyeget, függönyt és pár-

názott butort tartunk a lakásban, A padlók rendszeresen tisztogatandók. Puhafa-padlókat hetenként legalább egyszer fel kell mosni és amíg megszárad, nyitva kell hagyni az ablakot. A butorok naponként megőrlendők, az ajtókat és ablakokat pedig vizes ruhával kell tisztítani. Végül igen tisztán tartandó a kloset is.

Említettem már, hogy a lakás legyen világos. Sokan függönyökkel sötétítik el lakásukat, ahelyett, hogy a jótékony napsugarakat beözönlteni engednék, ami a legegészségesebb dolognak nevezhető. Előnyös és célszerű világítás a villany- vagy gázlámpa. De mert a gáz levegővel elegyítve könnyen robban, vigyázni kell a gázcsapokra, melyek használat után gondosan elzárandók. Petroleum-lámpáinkat tartsuk tisztán, a lámpabelet naponta egyenletesen vágjuk le, mert ellenkező esetben nemcsak rosszul ég, de egészségtelen szagot is terjeszt. Ugy a gáz- mint a petroleum-világítás a levegőt átmelegíti és piszkítja, amiért is szükséges az időnkénti szellőztetés. A hálószobát lefekvés előtt feltétlenül ki kell szellőztetnünk.

A fűtésre is fordítsunk gondot. A lakást nem szabad tulfűteni, mert az ilyen lakásban való tartózkodás a meghülésre való hajlamot fejleszti. A szobalevegő sohasem legyen több 16 $\frac{1}{2}$ Celsius vagy 13—14 Reamur foknál. A kályhák minden részét tartsuk tisztán, nehogy fűtés közben kártékony és egészségtelen gázok képződjenek. Mérsékelt fűtött szobákban kellemes a tartózkodás és alvás.

Ezek a lakás higiénia legelemibb, de egyben legfontosabb szabályai, melyeket egy pillanatra sem szabad ignorálnunk, ha egészségünkre adunk valamit.

Az ántánt megszállni Készül Magyarországot.

Páris. Az ötös tanács Clemenceau elnökelete alatt újból a magyar kérdéssel foglalkozott. Hosszabb tanácskozás után elhatározta a bizottság, hogy a Magyarországra kiszabott feltételeket nem módosítja meg és szükség esetén megszállja az ántánt Budapestet és a Kun Béla uralma alatt lévő egész területet.

Genf. Július 7-én a szövetségesek főtanácsa Magyarország sorsáról döntött. Az eredmény még ismeretlen. Annyi kiszivárgott, hogy a békekötés nagyon gyorsan fog menni.

A párisi győzelmi ünnep.

Bukarest, július 16.

Párisból jelentik: A győzelmi ünnep megkezdését 101 salve lövés adta a párisi közönség tudomására. Egy óra múlva, reggel hat órakor, minden párisi templomban megszólaltak a harangok. Hét órakor az összes párisi csapatok kivonultak a Champs Elyséesre, ahol a katonai ünnepség lefolyt. Az utcák, boulevardok zászlódsízt öltöttek. Minden ember az utcán volt és extázisban ünnepelte az ántant győzelmét.

Ki felelős a háborúért?

Bukarest, július 19.

A „Vorwärts“ egyik cikkében Schilf azt fejtegeti, hogy a felelősség kérdését az Internationale elé kell vinni. Csak egy páratlan, a semleges és hadviselő államok szocialistáiból alakult küldöttség járhat el igazságosan a felelősség kérdésében. Ennek kell megvizsgálnia az angol és francia irattárakat, a többi hadviselő államok titkos irattárával együtt. A

császár felelősségéről azt írja a lap, hogy a közelmúlt ismerői, valamint a szocialisták azon a véleményen vannak, hogy a háboru előtti évek történelme Vilmos császár békeszeretete mellett bizonyít. A szocialista lap szerint az ántánt diplomáciája volt az, amely a központi hatalmak ellen blokkolt szervezett. (Viitorul.)

Megindulnak a hadműveletek a magyar szovjet-kormány ellen.

Bukarest, július 16.

Az „Epoca“ jelenti: Miután Amerika is beleegyezését adta a magyar szovjet-kormány elleni hadműveletekre, valószínű, hogy a katonai akció rövidesen megkezdődik. Még nem dönt el, hogy a katonai műveleteket a nagyhatalmak fogják-e végrehajtani, vagy pedig megbízzák ezzel a szerbeket, cseh-szlovákokat és románokat.

A szfinksz.

Nem tudom, mért, és nem tudom, honnan,
Csak áll előttem s kérdez merőn,
Néz a szemembe s biztosan érzem,
Hogy jön a vég s hull szét az erőm.

Néz, néz, merőn néz, csontig, velőig,
Forróan, mint a számum szele,
Iszonyu nézés, dermesztő édes,
És nézem én is, hullok bele.

Bekuszik fagyott szememen által,
Vasként bennem jár tekintete,
S ott benn parancsol, ott benn dönt, oldoz,
Vérem, erőm hull, bomlik bele.

Hull, bomlik, rend, hit, akarat, isten —
Ajkamra izzó ajak tapad
S karmok szorítják szívem mind összébb,
Ó nagy Szfinksz, könnyem, nézd, kifakad.

Néz s merőn kérdez. Ajkam befagyva,
Hallja a fülem: jön, jön a vég,
Lépte már dobban mély ritmusokban,
Közeleg: hidegen lebben a lég.

Felelnem kéne s békón az elmém,
Csak azt tudom, hogy nem én vagyok,
Aki a kérdést győzve megoldja.
Nagy mese, szép vagy, — s én meghalok.

Milliók tört csontja hever köröttem,
Mind forrók voltak s szerelmesek,
Csontjuk avarján pajkos szél dudol.
Nagy Szfinksz, majd én is köztük leszek.

Találós meséd én sem oldom meg,
Te lész a végem, ne bánd te se,
Csókold az ajkam, vérezd a szívem,
Szakiítsd a szívem. Szép, szép mese . . .

Bodor Aladár.

NAPI HIREK.

— **Személyi hir.** Miklós Benedek kézdivásárhelyi áll. posta és táv. felügyelő, pár heti szabadságra városunkba jött. Miklós felügyelő a multakban 14 évet töltött el közmegelegedésre a helybeli postahivatal szolgálatában, mely idő alatt a lakosság minden rétegének szimpátiáját teljes mértékben megnyerte. Érezze magát jól körünkben!

— **Eljegyzés.** Medgyaszay Róbert államvasuti tisztviselő, a szászvárosi magyar ifjuság szimpatikus tagja, a napokban jegyezte el Denhoff Milcsike urleányt Gyuláról. Gratulálunk!

— **Elhagyták a franciák Arad városát.** Arad várost a franciák teljesen elhagyták, csupán Uj-Aradon maradt egy összekötő francia

különítmény. A románok átvették a várost, az összes hatóságokat és postai hivatalokat. Az összes hivatalnokok kivétel nélkül helyükön maradtak. („Dácia“ t. ú.)

— **Érettségi vizsgálat a ref. Kún-kollegiumban.** Július hó 7—12. napjain folytak le a ref. Kún-kollegium érettségi vizsgálatai. Jelentkezett 21 ifju, kikhez a dévai főreáliskola 6 érettségizelt növendéke csatlakozott kiegészítő vizsgálatra a latin nyelvből. Július 7—9. napjain voltak az írásbeli, 10—12-én pedig a szóbeli vizsgálatok. Az eredmény kielégítő, valamennyien érettnak nyilvánítottak. A vizsgálatok elnöke dr. Szöllösy János előljárósági tag volt.

— **Megindult az Apáthy-per főtárgyalása.** F. hó 16-án kezdte meg Apáthy István egyetemi tanár politikai pörének főtárgyalását a nagyszabású és hosszú tartamúnak mutatkozik, tekintettel a megidézett tanuk nagy számára. A vád tekintetében harminchatan fognak tanuságot tenni, Apáthy tanui pedig mintegy tizenötven vannak. Apáthy annak idején Niculcea tábornok kihallgatását kérte, aminek a hadbíróóság helyet adott, úgy, hogy a főtárgyalás folyamán Niculcea tábornok is tanuskodni fog. A védők, mint megirtuk, Bucean dr., akit hivatalból küldtek ki a védelemre, Socol dr. kolozsvári ügyvéd és végül Biró Balázs dr., aki kisegítőképp fog szerepelni, valószínűleg mint Apáthy magánvédője. A tárgyalás — tekintettel a per anyagának terjedelmes voltára — 5—6 napig fog eltartani előreláthatólag. A főtárgyalás nyilvános lesz.

— **A Generale bankjegyeit csak három-négy hónap múlva vonják ki a forgalomból.** Bukarasti tudósítónk jelenti: A német kormányzat annak idején kétmilliárd és 230 millió papírpénzt bocsátott ki a Generale bank útján. Ebből az összegből egy milliárd és 200 millió volt Romániában lebélyegzés alkalmával. A román állam azt javasolta a Banca Nationálnak, hogy e bankjegyeket cserélje föl a saját bankjegyeivel, de a nemzeti bank csak 500 milliónak a forgalomból való kivonására volt hajlandó; a többi cserélje föl az állam kincstárjegyekkel. A pénzügyminiszter nem fogadta el ezt az ajánlatot, s elhatározta, hogy az összes Generale bankjegyeket bevonja, s az egész összeg helyett kincstárjegyeket bocsát ki. Ezeknek teljesen egy értéke lesz a Nationala bankjegyeivel. Az erre irányuló intézkedések rövidesen megkezdődnek, de a Generale bankjegyeit három-négy hónap előtt nem vonják ki a forgalomból.

— **Szászváros — jég nélkül.** A város közönsége érthető elkeseredéssel tapasztalja, hogy városunkban nem lehet jeget kapni. A közönség a városi villamosmű jéggyárába vetett bizalmából kifolyólag a télen a jégvermeket nem töltötte meg s ma, a nyár derekán, nincs jég. Mészárosok, élelmiszerkereskedők, vendéglősök, korcsmárosok, háztartások, gyógyszerterek szenvednek e miatt, miért ezuton is felhívjuk a hatóság figyelmét arra, hogy minden tekintélyét, befolyását vesse latba, hogy a városi villamos-vállalat jéggyára a jéggyártáshoz szükséges anyagokat rövid időn belül Déva, Vajdahunyad városokhoz hasonlóan megkapja.

— **Bécsben háromszázezer munkanélküli van.** Az osztrák delegáció új jegyzéket adott át a békekonferenciának, amelyben panaszt emel Ausztria pénzügyi helyzete miatt, amely még a nyersanyag beszerzésére sem képes. A munkásság nem dolgozhat és Bécsben mintegy háromszázezer munkanélküli van.

— **A termés zár alá helyezése.** A nagy-szebeni kormányzótanács kiadta a termés beszo-
llátásáról szóló rendeletét. Ennek értelmében a termékek beszo-
llátása megkezdődik, amint az adminisztráció létrejön. Az
ellenőrzést előreláthatólag a közlemezési
kormánybiztoságok fogják végezni 3—3, a
kormányzótanács által kirendelt bizalmi közeg
részvételével. A kormányzótanácsnak az a
célja, hogy a kisbirtokot a gabonatermés be-
szolgáltatása alól felmentse. Száz holdon fe-
lül birtoknál az összes hüvelyeseket, gabona-
neműeket zár alá veszik.

— **Gyógyszerészek kérelme.** A közön-
ség jól felfogott érdekében közöljük, hogy a
gyógyszertárak orvosságos üvegekben, tége-
nyekben nagy hiányt szenvednek, mivel ebbeli
készleteik kiegészítését részint anyagihiány,
részint szállítási nehézségek miatt nem tud-
ják eszközölni s így az orvosságok kiszol-
gáltatása gyakran késedelmezzel jár. E kör-
ülményre való tekintettel figyelmeztetjük a
közönseget, hogy orvosságok vásárlásánál
tisztta, jól kimosott üveget, tégenyt vagy más
alkalmas edényt vigyen magával, ha azt akarja,
hogy a kiszolgálás körül késedelem ne érje.

— **Figyelmeztetés.** A meleg nyári napok
beálltával kétszeres gondot kell fordítani arra,
hogy egy esetleg keletkező tüzet azonnal el-
tudjunk oltani. E végből minden háztulajdo-
nos, bérlő teljesítse a hatóságnak azon ren-
delkezéseit, melyek szerint minden udvarban
hordókban, kádakban állandóan vizet és mel-
lette meritő edényeket s lajtorját kell tartani.
Az udvarok és pöcegödörök takarítására vo-
natkozó rendelkezések betartására szintén fel-
hívjuk a közönség figyelmét.

— **Mennek az erdélyi kivándorlók** cim
alatt közöltük, hogy az első vonat az Erdé-
lyt elhagyni szándékozókkal elindították
Nagyszebenből Bécs felé. Ez az értesülésünk
téves volt annyiban, hogy a kivándorlók vo-
natát még nem indították utnak. A Kolozsvár
városi prefektusi hivatalnál tudakozódva ez
irányban, most már megtudtuk a kivándorlók
vonatának végleges elindítási időpontját. E
szerint július 18-án indult el az első vonat
azokkal, akik Erdélyből kiköltözködni szán-
dekoznak.

— **A hátszegvidéki népegészség ügyé-
nek felkarolása.** Mint értesülünk, Hátszegen
kezdeményező lépés történt egy állandó huma-
nitást szolgáló poliklinikai szanatórium léte-
sítése végett, mely a szép Hátszegvidéke nép-
egészségének ügyét általánosan fel kívánja
karolni, hogy a szegénysége ne legyen aka-
dálya senkinek, hogy ő, vagy gyermekei gyógy-
kezelés hiánya miatt időnek előtte elpusztul-
janak. Ezen akció bevezetéseképpen Hátszegen
egyelőre dr. Parasca Leó rendelőtérjében a
veneriás betegségben szenvedők teljesen in-
gyen vizsgáltnak meg és kapnak gyógyszere-
ket is s otthon gyógyíthatják meg magukat.
Örömmel tudatjuk e hirt, mert e lépés csak-
ugyan humánus célok szolgálatában tétetett
meg.

— **Jugoszláviában beváltják a magyar
hadikölcsönöket.** Temesvárról jelentik: Nagy-
fontosságúnak látszik reánk nézve Filipov dr.
temes megyei kormánybiztosnak, illetőleg a
belgrádi pénzügyminiszternek egy Temesvár-
on kihirdetett rendelete, amely szerint az ös-
szes városi és községi pénztárak az osztrák-
magyar hadikölcsönkötvényeket beváltják, az-
zal a feltétellel, hogy az eladásból származó
összeget jugoszláv államkötvényeket jegyez-
nek. Az államkölcsönbe fektetett minden 100
koronát 5 koronával magasabban váltanak be,
mint rendes körülmények között. Hogy a bel-
grádi pénzügyminiszter szerint „rendes körü-
l-

mények“ között mennyiért váltják be a hadi-
kölcsönöket, arról hallgat a rendelet, de azért
magában az a tény, hogy a hadikölcsönöket
beváltják, tehát azok nem értéktelenednek el
teljesen, bizonyára igen sokakat meg fog
nyugtatni.

— **A droguista alkalmazottak bérmoz-
galma.** A kolozsvári droguista alkalmazottak
a minap munkaadóiknak egy memorándumot
nyújtottak át, amelyben kifejtve a nehéz meg-
élhetési körülményeket, fizetésemelést kérnek.
Havi 350 korona fizetésig száz, ötszáz koroná-
ig nyolcvan, hatszázig hatvan, nyolcszáz
koronán felüli fizetéssel pedig negyven szá-
zalékos emelést kérnek a droguista alkalma-
zottak. A memorándum ezenfelül pontos munkaidőt,
indulási szabadságot, meghatározott felmondási
időt, végkielégítést és egyéb kisebb-nagyobb
anyagi és jogi kedvezményeket állapít meg a
gyógyáru kereskedésekben alkalmazott szemé-
lyzet részére. A munkaadókkal folytatott tárgyalások
eddig elég eredményesen folytak le és remélhető,
hogy a droguista alkalmazottak kívánságai teljesül-
ni fognak.

— **Az Osztrák-Magyar Bank nem bo-
csát ki több pénzt.** A bukaresti „Chemarea“
írja: Az Osztrák-Magyar Bank beszüntette a
bankönyomást — kivére az 1 és két koroná-
sokét. A személyzet legnagyobb részét elbo-
csájtották. A bankjegykliéseket jól becsoma-
golva ismeretlen helyre szállították. Ez a ma-
gyarazata annak a hírnek, hogy a bank arany-
készletét elrejtette. Felmerült az a terv is,
hogy a bank likvidálása után a bank nyomdai üz-
meit el fogják adni.

— **Nők az angol alkotmányban.** A „Le
Progres“ írja: Az angol alsóház legutóbbi
ülésén 100 szavazattal 85 ellen elfogadták a
nők emancipációjára vonatkozó törvényjavas-
latot. E törvény következményei szociális szem-
pontból sokkal jelentősebbek, mint politikai
tekintetben. A javaslatot a munkáspárt nyuj-
totta be. Elfogadása folytán a nők egyenlő
jogot kaptak a férfiakkal az aktív és passzív
választói jog, valamint a pályaválasztás terén.
Mult évben választói jogot kaptak a nők har-
minc évtől fölfele. Mostantól kezve huszon-
négy éves korukban már szavazhatnak. Más-
felől szabadon léphetnek szellemi pályákra,
melyek eddig Angliában inkább el voltak
zárva előlük, mint Franciaországban.

— **Vanderbild felakarja építeni Európát.**
A londoni „Financial News“ jelenti Newyork-
ból: A Vanderbild amerikai bankháznak az a
javaslata, hogy a háboruban elszegényedett
európai államokat pénzügyileg fölsegíti és
ezáltal Európa elpusztított részeit felépíti,
Amerika pénzügyi köreiből általános helyes-
lésre talál. Ezek a körök azonban azon a
véleményen vannak, hogy először az európai
produkciónak kell elszigetelnie s ebből a célból
meg kell változtatni a vámrendszert. Minde-
nütt elismerik, hogy az egyes európai ipari
üzemeknek sürgősen segítségére kell sietni.
Viszont a szenátus ellenzi Vanderbild azon
javaslatát, hogy az amerikai kincstár előjogait
fügesszék fel. Amerikának az a terve, hogy
Európa számára 15 év alatt amortizálható
óriási összegű kölcsönt nyújt.

— **Borkészítés ribizliből és meggyből.**
Ahol ez a két gyümölcs bővében van, ott
igen jó és kellemes ízű bort lehet belőlük
készíteni, amelyet bárki is szívesen megihat.
Az eljárás a következő: Összevesszük a ribiz-
két s a levét edénybe kinyomjuk, ugyanezt
tesszük a meggyel is. Ekkor a kétféle levét
a következő arányban összevegyítjük: 1 liter
ribizli-lé és félliter meggy-lé, amely keverékhez

még két liternyi ivóvizet öntünk és 1 negyed-
kiló fehér cukrot adunk, amely amint felol-
dott, kész a must. Ez éppen úgy ki fog
forrni, mint a szőlőből készült must, csakhogy
a kiforrása jóval tovább tart, miért is a for-
rás gyorsítása végett tanácsos lehetőleg meleg
kamrába vagy pincébe juttatni. Az ilyen bor
ősz végére rendszeren már annyira megtisztul,
hogy akár üvegre is lehet fejteni.

— **Mit ér a francia frank.** A L'Oeuvre
című francia lap júniusi számának cimolda-
lán nagy betűvel közli a francia frank ér-
tékét a külföldi államokban. Eszerint az Egye-
sült Államokban 82 centime, Angliában 85
ctm, Svájcban 80 ctm, Spanyolországban 78
ctm, ellenben Németországban — és ezt győ-
zelmes meglepéssel jelzi a francia lap —
207 centime-ot ér. Bizony a francia frank is
meglehetősen alulmaradt a parin a nagy há-
borus kiadások következtében, de még min-
dig nagy magasságban áll a mi szegény ko-
ronánk fölött.

— **Felvétel a gyulafehérvári papneve-
lőbe.** Akik a papnevelőbe óhajtanak felvétetni,
jelentkezzenek a róm. kath. püspöki hivatal-
nál ezekkel az okmányokkal: keresztlevél,
orvosi bizonyítvány, érettségi bizonyítvány, s
az illetékes lelkész ajánló írása.

— **A horvátok beszéljenek oroszul, a
szerbek használják a latin betűt.** A hor-
vát írók egyesületének legutóbbi ülésén Andrics
dr. indítványára elhatározták, hogy tanulmá-
nyozás végett elküldik az összes jugoszláv
tudományos és kulturális egyesületeknek azt
a javaslatot, hogy a délszláv irodalom egye-
sítése érdekében a horvátok fogadják el az
északi dialektust, a szerbek pedig a latin be-
tűket. A cirill betűket ezentúl csak az egy-
házi irodalomban használnák.

A „SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE“ hetilap előfizetési ára:

Egész évre	— —	20 kor.
Fél évre	— —	10 kor.
Negyed évre	— —	5 kor.
Egyes szám ára	—	40 fill.

— **A zöldségmunkák új ára — Aradon.**
Az ármegállapító bizottság minapi ülésén a
piacon eladásra kerülő zöldségmunkák árát a
következésképpen állapította meg: vöröshagyma
szárral 40 fillér, szár nélkül 60 fillér, meggy
3 K, befőzésre való meggy 4 K, kelkáposzta
1 K, káposzta 2 K 50 fillér kilónként, tojás
drbja 70 fillér, juhturó kilója 24 K, új bur-
gonya kilója 3 K 50 fillér, literje 2 K 50 fill.,
régiburgonya kilója 1-60 K, sóska kilója 1
K, szemes zöldborsó kilója 3 K, literje 2 K,
hüvelyes zöldborsó kilója 1 K, zöld bab ki-
lója 3 K, tök kilója 1 K, gyalulva 2 K, ka-
larábé drbja 12 fillér, hegyes zöld paprika
drbja 10 fillér, bolgár zöld paprika drbja 20
fillér, ugorka drbja 20 fillértől 1 K-ig.

— **Asszonyok a cseh közigazgatási pá-
lyán.** A Pilsen melletti Wedonic községben,
több nagyobb városban és a falvakban al-
polgármesteri állásba és a községi választ-
mányba asszonyokat választottak meg. (Dácia.)

— **Német áruk Itáliában.** Mint egy ber-
lini hír jelenti, az első német áruk már meg-
érkeztek Itáliába. A számuk egyelőre még
nem nagyon jelentős, de már minden előké-
szület megtörtént, hogy a nagybani átviteli
forgalom meginduljon.

— **Ujabb légi csuda.** A „Viitorul“ írja:
Az R. 34. repülőgép átrepülte az Atlanti oceánt
és Mineble Lofnál — Island szigetén szállott
le. Utját 18 óra 12 perc alatt tette meg min-
den baj nélkül.

— **Nőtlenégi adó Jugoszláviában.** A jugoszláv hatóságok megkezdették a nőtlenségi adó kivetését Jugoszlávia egész területén. A nőtlen férfiak kötelesek havonta 30 dinár adót fizetni 18 éves kortól 30 évig. A 30 éven felüli korbéliek havonta 60 dinárnyi adót fizetnek. Az így begyűlt adót szegényebb házaspárok segítésére fordítják. Ha nálunk is behoznák ezt az adót, bizony szép összeg gyűlne egybe.

— **Hány zsidó él a föld kerekén.** Az „Univers Israélite” című francia folyóirat a legutóbbi számában statisztikát közöl arról, hogyan oszlanak meg a zsidók a föld kerekén. Az „Univers Israélite” adatai szerint a föld különböző részein szétszórt zsidók teljes száma 11,817.783, a kik közül 8,942.266 Európában él, 1,894.409 Amerikában, 522.635 Ázsiában, 341,867 Afrikában és 171.106 Ausztráliában. Az európai zsidók közül 5,110.548-nak Oroszország, 1.224.899-nek Ausztria, 851.378-nak Magyarország, 607.862-nek Németország, 282.277-nek európai Törökország, 266.652-nek Románia, 238.275-nek Anglia, 105.988-nak Hollandia, 100.000-nek Franciaország (közülük 70.000 Párisban él), 52.115-nek Itália, 33.663-nak Bulgária, 15.000-nek Belgium és 12.264-nek Svájc a hazája. A világ valamennyi városa közül Newyorkban él legtöbb zsidó: 1,062.000 fő. Utána Varsó következik 254.712 (35·8 százaléka a város teljes lakosságának), Budapest 186.047, Bécs 146.929, London 144.300, Odessza 138.935, Brooklyn kerek szám 100.000, Berlin 80.000 lakossal stb. Az orosz Kisinyevben 50.237 zsidó él, a város lakosságának 46·3 százaléka. Ez a világ legsűrűbb zsidó lakosságú központja.

— **A jazz.** Ma még kevesen tudják, hogy mit jelent a jazz, de rövid idő múlva ép olyan fogalom lesz, mint a tangó. Ez a párisi új tánc, mely már mindenünnen kiszorította a foxtrotot. Hogy milyen egy valódi, hamisítatlan jazz? Elég lesz, ha a zenéjét leírjuk. Mert ezt az új táncot specialis zenekar hangjai mellett lejtik. A zenekar tagjait négyekből és kinaikból állítják össze és instrumai között szerepelnek: tülkök, nagydobok, szirénák, bugókürtök, ércütő eszközök, trombiták stb. Egy éles fütty vezet be a táncot, majd megszólal a zenekar, kitör a legrettenetesebb láрма, ami elképzelhető. Azt hinné az ember, hogy bedőlnek a falak. Még revolverek is beleszólnak a muzsikába. És mégis, az egészet valami vad és mégis egyszerű ritmus szabályozza s a végén elhallgatnak a rémes hangszerek és egy szelid flótahang fejezi be az előadást. Ez a zene, a tánc pedig megfelel a zenének. Egy tánc s a táncospárok holtrafáradtan rognak össze az örült extazisba menő forgás, ugrálás után. Rövid szünet, ezután kezdődik megint előlről. Ez most a divat...

— **Kérelem.** Tisztelettel kérjük t. munkatársainkat és tudósítóinkat, hogy kéziratokat, közleményeket úgy adják postára, hogy azok legkésőbb péntek délre itt legyenek, mivel technikai akadályok miatt a később érkező kéziratok ugyanazon héten már le nem közzülhetnek.

— **Szászvároson közlekedő vonatok.**
Tövisről érk. a 609. sz. d. u. 1 óra 29 pkor.
" " a 611. sz. este 8 " 51 "
Bukarestről érk. a 605. sz. gyv. éjjel 11 ó. 30 p.
Aradról érk. a 610. sz. d. u. 2 óra 07 pkor.
" " a 608. sz. éjjel 12 " 01 "
Párisból érk. a 606. sz. gyv. reg. 5 óra 37 pkor.
A 605. és 606. szm. gyorsvonat Bukarest—Páris között közlekedik, a gyorsvonat I-ső osztályára megváltott jeggyel bárki utazhatik. A Tövisről érkező 611. sz. vonat egyelőre mindennap 3 órával később indítatik.

— **Tilos az erdélyiek és a román királyságbeliek közötti házasságkötés.** A nagyváradi prefektúrához az elmúlt héten a nagyszebeni kormányzótanácstól rendkívüli érdekes távirat érkezett. A nagyszebeni kormányzótanács elrendeli, hogy további intézkedésig, illetve amíg a nagyszebeni kormányzótanács kultuszminisztere a házastársak vagyoni viszonyait nem rendezi, addig az erdélyiek, helyesebben a Consiliul Dirigent által közigazgatott területeken illetékeseknek a régi román királyságbeli állampolgárokkal való házasságkötése tilos. Kivételes esetekben a nagyszebeni kormányzótanács adhat felmentést.

VIDÉKI

előfizetőinket tisztelettel kérjük, hogy hátralékaikat beküldeni, előfizetéseiket postafordultával megújítani sziveskedjenek, mert ellenesetben — legnagyobb sajnálatunkra bár — kénytelenek leszünk lapunk további küldését jelen számmal beszüntetni.

Kiváló tisztelettel:
A kiadóhivatal.

Meghívó.

A Szászvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság XLVI-ik Évi Rendes Közgyűlését

1919. évi július hó 27-én d. e. 11 órakor tartja meg saját helyiségében, melyre a t. részvényesek ezennel tisztelettel meghívotnak.

Ha 1919. július hó 27-én a t. részvényesek az alapszabályok 19. §-a által megállapított számban és kellő számú részvények képviseletében meg nem jelenének, ez esetben a közgyűlés már most 1919. augusztus hó 10-én d. e. 11 órára ugyanoda egybehívatik, amikor is a napirend, tekintet nélkül a megjelenők és az általuk képviselt részvények számára, jogérvényesen le fog tárgyalatni.

NAPIREND:

1. Elnöki megnyitó.
2. A jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag kiküldése.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentéseinek tárgyalása és a mérleg megállapítása.
4. Határozathozatal a tiszta jövedelem felosztása iránt és a felmentvény megadása.
5. Igazgatósági-elnök és esetleg egy igazgatósági tag választása.
6. Esetleges indítványok.

*
Az alapszabályok 17. §. értelmében a közgyűlésen csak azon részvényesnek van tanácskozási és szavazati joga, aki részvényeit le nem járt szelvényeivel együtt, a közgyűlést megelőzőleg három nappal az intézet pénztáránál elismervény ellenében letette. Az 1918-ik évről szóló mérleg és zárószámadások, valamint az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentései a közgyűlés előtt 8 napon át a hivatalos órák alatt az intézet üzlethelyiségében megtekinthetők.

Szászváros, 1919. július 18-án.

Az igazgatóság.

A „Szászvárosi Könyvnyomda Részvénytársaság” **könyv- és papírkereskedésébe egy ügyes fiú, ki legalább 2 gimn. osztályt végzett és magyarul, németül és románul beszél, tanulóknak azonnal felvétetik.**

Némi iskolaképzettséggel bíró ügyes fiú **lakatos-tanoncnak** felvétetik Rech Károly géplakatosnál. 8 2-3

Üzleti berendezés eladó Romoszi-ut 23. sz. alatt (Hasatschek-féle ház.) 10 2-3

Hasatschek Károly

épitőmester

7 2-25

Szászváros, Romoszi-ut 23.

Elsőminőségű

gépkenőolajok és hengerolajok

kaphatók az

Erdélyi Egyesült Kereskedelmi Rt.
DÉVÁN. 1 3-3

China-vasbor.

Elsőrangú minőségű vérképző gyógybor, vérszegények, lábadozók, sápkóros gyermekek részére kiváló erősítő szer. Ára: kis üveg 10 korona, nagy üveg 22 korona. o-o Kapható:

DEMETER KORNÉL gyógyszerésznél
Szászvároson. 280 7-12

Szászvárosi Könyvnyomda

Részvény-Társaság

elvállalja bármilyenű nyomtatványok, részvények, művek, folyóiratok, stb. legmodernebb stilszerű előállítását, ennek

könyv és papírkereskedése

bővelkedik a legnagyobb választékban irodai, iskolai kellékekben, folyóiratok, valamint az irodalom legjobb műveiben stb. a legjutányosabb árak mellett

PÁRTOLJUK A HELYI IPART!

Kovács József

uri és női cipész
Sörház-utca 4. sz.

Weisz József

kádár-mester
Ország-ut 27. (Orbonás-féle ház)

Gauger Frigyes

kovács- és kerékgyártómester
Kovács-utca 3. szám.

Kiadó.

Elvállal e szakmába vágó mindennemű munkákat jutányos árak mellett!

Ájben Antal

lábbeli-készítő
Országut, (Simonfi-féle ház)